SPIS TREŚCI

Słowo wstępne (**Tomasz Rynarzewski**) 5

Część I **TEORIA HANDLU MIĘDZYNARODOWEGO**

Ewa Mińska, Ewolucja teorii i praktyki współczesnych międzynarodowych stosunków gospodarczych 9
Wanda Nowara, Wpływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich na transfer technologii do kraju goszczącego 29

Część II **POLITYKA HANDLU MIĘDZYNARODOWEGO**

Witold Cel, Przesłanki stosowania subwencji eksportowych w polityce gospodarczej 53
Tomasz Rynarzewski, Teoretyczne aspekty strategicznej polityki handlu międzynarodowego 72

Część III **MIĘDZYNARODOWA INTEGRACJA GOSPODARCZA**

Karolina Olszanowska, Makroekonomiczne konsekwencje przystąpienia Polski do Unii Europejskiej 107
Renata Stawarska, Teoretyczne przesłanki członkostwa Polski w Europejskiej Unii Walutowej 134

Część IV **MIĘDZYNARODOWA KONKURENCYJNOŚĆ GOSPODARKI**

Radosław Owczarzak, Wpływ procesów globalizacyjnych na międzynarodową konkurencyjność polskiego sektora motoryzacyjnego 157
Szymon Truskolaski, Wpływ prac badawczo-rozwojowych na międzynarodową konkurencyjność przedsiębiorstwa 180

Słowo wstępne

Współczesne międzynarodowe stosunki gospodarcze podlegają niezwykle dynamicznemu rozwojowi. Ta dynamika przemian jest skutkiem pojawiania się wciąż nowych zjawisk w międzynarodowym podziale pracy. Towarzyszą im przewartościowania poglądów na temat roli wyjaśniającej wielu teorii handlu międzynarodowego, które ze względu na próbę często uniwersalnego, a nie indywidualnego podejścia tracą na adekwatności. Intensyfikuje się rola czynnika postępu technicznego jako jednego z głównych determinantów pozycji danego kraju w międzynarodowym podziale pracy. Pojawiające się trudności z zapewnieniem konkurencyjności towarów na rynku światowym wywołują w poszczególnych krajach sugestie wzmocnienia roli polityki proeksportowej, a nawet stosowania w warunkach niedoskonałej konkurencji strategicznej polityki handlu międzynarodowego. Wzrasta zrozumienie dla związku pomiędzy międzynarodową konkurencyjnością towarów na rynkach zagranicznych a pozycją danego kraju na rynku światowym. Intensyfikują się procesy integracyjne, które wywołują określone konsekwencje ekonomiczne, polityczne i społeczne w krajach w nich uczestniczących oraz państwach pozostających na zewnątrz ugrupowań integracyjnych.

Powyższe zjawiska zachodzące we współczesnych międzynarodowych stosunkach gospodarczych nie wyczerpują oczywiście wszystkich zmian dokonujących się w międzynarodowym podziale pracy. Stanowią jednak istotną część tych przemian. Ich analiza i krytyczna ocena na płaszczyźnie teoretycznej i empirycznej stanowią przedmiot zainteresowań pracowników Katedry Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych, a także osób pośrednio związanych z jej pracami (doktorantów, stażystów). Z tego względu jednym z celów wydania niniejszego zeszytu naukowego jest zaprezentowanie dorobku pracowników Katedry w tym właśnie zakresie. Problematyka badawcza Katedry i jej związek ze współcześnie dokonującą się ewolucją międzynarodowych stosunków gospodarczych stanowią kolejne uzasadnienie, którym jest przeznaczenie zeszytu dla realizacji celów dydaktycznych. Prezentowany zeszyt zawiera bowiem materiał odpowiadający programowi zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników Katedry.

Podziału zawartości merytorycznej zeszytu dokonano na podstawie związku treści przygotowanych artykułów z przemianami zachodzącymi w teorii i praktyce współczesnych międzynarodowych stosunków gospodarczych. Z tego względu wyodrębniono cztery części (teoria handlu międzynarodowego, polityka handlu międzynarodowego, międzynarodowa integracja gospodarcza, międzynarodowa konkurencyjność gospodarcza), w ramach których zamieszczono po dwa artykuły.

W części pierwszej poświęconej zagadnieniom teorii handlu międzynarodowego zwraca się uwagę na konieczność uwzględnienia – w procesie wyjaśniania złożonej międzynarodowej rzeczywistości gospodarczej – teorii względem siebie komplementarnych, które integrują analizę przepływu towarów i czynników wytwórczych na poziomie

zarówno makro-, jak i mikroekonomicznym (E. Mińska), a także na istotny wpływ zagranicznych inwestycji bezpośrednich na transfer technologii do kraju goszczącego, powodujący wzrost jego międzynarodowej konkurencyjności (W. Nowara). W części drugiej, koncentrującej się na problematyce polityki handlu międzynarodowego, analizowane są teoretyczno-modelowe aspekty stosowania polityki proeksportowej i jej skutki dla gospodarki (W. Cel) oraz teoretyczne przesłanki wpływu stosowania strategicznej polityki handlu międzynarodowego w warunkach niedoskonałej konkurencji na dobrobyt kraju i gospodarki światowej (T. Rynarzewski). W części trzeciej, poświęconej problematyce międzynarodowej integracji gospodarczej, rozpatrywane są makroekonomiczne korzyści i koszty związane z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej (K. Olszanowska) oraz teoretyczno-empiryczne uwarunkowania włączania naszego kraju do europejskiej unii walutowej (R. Stawarska). Ostatnia część opracowania uwzględnia zagadnienia odnoszące się do międzynarodowej konkurencyjności gospodarki, zawierając artykuły, w których podejmowana jest teoretyczno-empiryczna analiza stopnia i cech globalizacji polskiego rynku motoryzacyjnego (R. Owczarzak) oraz próba oszacowania optymalnego poziomu wydatków na badania i rozwój dla podniesienia międzynarodowej konkurencyjności produkcji (Sz. Truskolaski).

W imieniu autorów wyrażam nadzieję, że zawarte w niniejszym zeszycie opracowania pozwolą czytelnikom na zapoznanie się z nowymi tendencjami we współczesnych międzynarodowych stosunkach gospodarczych. Satysfakcja autorów będzie szczególnie duża, jeżeli przedstawione rozważania staną się inspiracją do pogłębionych studiów w przedmiotowym zakresie.

Redaktor naukowy
Poznań, 3.04.2000 r. *Tomasz Rynarzewski*

I

TEORIA HANDLU MIĘDZYNARODOWEGO